

Иван Вазов

ПИСМО

(До приятеля ми Н. Иванов)

Четох твоят писмо аз
и ще помня всеки час
туй приятно впечатление,
що възбуди то във мене.
Ти доволен си остана,
казваш, кат си прочитал
с услаждане стихове ми,
що диктувало сърце ми;
във които аз възпях
любовта и очъртах
тия прелести свенливи,
за кои да става шум
запрещава хладний ум.
И като другар на музи,
както са не много дружи,
ти на слабият ми дар
с незасилен йоще жар
сила повеч да дадеш,
красни венци му плетеш.

В таз постъпка деликата
с добрината си позната
мъмриш ме, що пея аз
за любов на тоя час;
питаш ме коя причина
ме застава да замина
не към оня светлий рът,
дето палми се берът,
дето слава обитава,
но в Венерина държава?

Знам, че с туй си ти желал
да искажеш твоят жал,
че наместо с мойта лира
по-достойно днес да свира;
вместо с пламенни песни
тез мъгли и тъмнини
да се трудя да прогона,
що висят по небосклона;

вместо с лирин мощен звън
от дълбок да будя сън;
и на цяла България
истината да откроя,
нея да възпявам аз,
то седнал съм тоя час
в тия стихове любовни,
но неважни и греховни
и за мен, и за светът
да си блъскам аз умът...

Но какво и как кажи ми,
о, другарю мой любимий,
требува да пея аз?
За всестранният ли мраз?
За народните ли нужди?
За коварствата ли чужди?
Да реча ли всичко зло,
що е в нашто общество,
кривдините у кого са,
та не може да хароса?...

Ала вместо да зовъ
аргументи, да явъ
по коя причина главна
аз престанах веч отдавна
да бърникам тез неща,
имай, друже, благостта
да послушаш тая басна,
що по-долу ще ти драсна
и не помня де бях чел:
пътник някой, кат видел
истината, че се крила
в трап дълбок и се гушила,
как? – викнал учуден той, –
лъже ли ме поглед мой?
Ти си Истина светлива,
а във яма си смрадлива!
Що не идеш по светът
да показваш правий път?
И да грееш вредом сяйно?
„О, не питай, милий байно –

отговорила му тя; –
страх ме мене налетя,
като срещаш люде разни
с ум покварен, с тикви празни,
що от моят жив светлик
те надават силен вик
и от мене да запазят
мрака, в кой на слепи мязат,
се стараят с бой и смрът
да ме махнат от светът,
мен – която не умирам!
Колко пъти бях изгнана
и запирана, и клана!
Колко пъти бита бях
ил на пламика горях!
Мойта участ е фатална!
Затова в таз яма кална
чакам друг, по-сгоден час
да издам пак моя глас!“

Тази алегорья проста
ме тълкува, мисля, доста,
прочее, затуй реших
във живот спокоен, тих
в малки стихове да пея
туй, що любя, що милея,
да прославям любовта,
дражестта и хубостта
и ядът си кат успивам,
безопасно да изливам
мойте чувства и мечти,
мойте спомени свети
и желанья млади, луди,
що страха не щат възбуди,
нито ярост пък внуши
в докачливите души...

Да, мой друже, без боязън
от преследване ил казън
аз си пея любовта,
що огря ми младостта
и що в мене пак блещука.

Не боя се никак тука
от тез строги духове,
що във мойте стихове
мирни, весели, невинни
мисли грешни и безчинни
би видели тоя час!
Но ще ги попитам аз:
що безчинно или скверно,
що безбожно, злопримерно
има, дете някой смей
явно любовта да пей?!
Де в това е, питам, злото?
Не само ли естеството
още като ни роди,
в нас туй чувство посади?
Що такваз присъда строга?
Що ще бърка туй на бога,
ако любим с много жар
най-прекрасната му твар?
Ако с либе сме честити
и в блаженството упити?
Трябва ли да се отчайм
в тез беда, в които трайм,
че кат ни за скръб създаде,
бог утеха не ни даде?...
Ще ли негодува Он
срещу самий си закон,
в благодта си кой остави
името му да се слави?!
Не!... Не вярвам никак аз,
че туй чувство, тая страст,
що челяк от скот отлича,
кат го прави да обича...
Не! Туй, що е грях ил зло,
сладко тъй не би било!

И вий, съдници презлобни,
що сте днеска неспособни
да цените тоя дар
най-велик во всичка твар,
колко щете ме съдете,
колко щете ме плашете

с мир на мене непознат,
с казън вечна, с грозен ад
от фантазий плодовити,
с? измислени, открити!
Тоз огън неугасим,
тоз тартар неумолим,
тия бесове рогати,
тия чърви, змий крилати,
тия мъки, плач и вик,
що до тоя ден и миг
никой не чу, не видя,
зло на мъртвите не правят,
а нам само страх задават!

И тъй аз ти обясних
що си планът измених
и приех таз нова вера
жител да съм на Цитера,
знам, че с тоя лесен труд
няма аз да съм прочут
и че вместо да съм славен,
скоро в мрак ще съм забравен;
лирата ми кат служи
на любовний бог, кажи...
чест по-малка, се разбира,
требува да претендира
като мен един поет...
Тъй аз мисля занапред
някой хубавици пресни,
кат прочитат тия песни,
щат да сочат мълком в них
на най-нежний, сладък стих
и замислени напразно,
щат въздъхнат сладострастно.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Преслав Марков

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8413>]